

Beste Lezer,

In onderstaande notitie lees je welke afspraken het KNGF graag wil terugzien in het Integraal Zorgakkoord (IZA). Dat akkoord wordt gesloten tussen de overheid en de belangrijkste spelers in de gezondheidszorg en gaat over Passende Zorg; de manier waarop we in ons land de zorg willen organiseren. Daarom stuurt het KNGF deze notitie ook aan alle partijen die bij dat akkoord betrokken zijn.

De afspraken in deze notitie hangen allemaal met elkaar samen. Ze vormen in combinatie met elkaar de inzet van het KNGF om er in de komende jaren voor te zorgen dat de positie van de fysiotherapie en dus de fysiotherapeut verbetert en verder wordt uitgebouwd.

Die strategie richt zich nog steeds op waar fysiotherapeuten al jarenlang voor pleiten, zoals bijvoorbeeld minimaal kostendekkende tarieven, minder administratieve lasten, geen bemoeienis van anderen met onze kwaliteit en zo meer.

Echter, we hebben moeten vaststellen dat als we pleiten voor één van die wensen alleen -bijvoorbeeld een hoger tarief- we daarvoor enorm veel werk moeten verzetten, zonder dat we er resultaat mee behalen.

Daarom passen we onze strategie aan. We richten ons vanaf nu op het beter benutten van fysiotherapie in de zorg. Dat leidt uiteindelijk tot een betere plek in het stelsel, met als gevolg betere afspraken en uiteindelijk ook eerlijke tarieven (en andere noodzakelijke verbeteringen)

We vragen je onderstaande notitie met die blik te lezen. We zullen je tijdens onze bijeenkomsten precies uitleggen wat de samenhang tussen de verschillende onderdelen is en hoe we een en ander willen realiseren. Laten we er een goed gesprek over hebben!

**Met vriendelijke groet,
KNGF**

Inzet van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF) voor de toekomst van de zorg

De samenleving staat voor een grote uitdaging. De zorgvraag neemt toe en de kosten lopen op. Tegelijkertijd is personeel steeds schaarser. Toch willen we Nederland ook in de toekomst goede zorg blijven bieden. Dat betekent dat we de zorg anders moeten inrichten. Meer gericht op voorzorg dan op nazorg, op ziekte voorkomen in plaats van genezen. Het kabinet heeft dat als volgt samengevat in de maatschappelijke opgave die centraal komt te staan in het Integraal Zorgakkoord: 'Goede toegankelijke zorg kunnen verlenen aan iedereen die dat nodig heeft, met minder (meer) zorgverleners'.

Om dit te bereiken zet het kabinet in op passende zorg, langs drie hoofdlijnen:

- Aan de voorkant sturen op kwaliteit van zorg en uitkomsten voor de patiënt,
- Minder versnippering en betere samenwerking,
- Ontzorgen van de zorgverleners.

Het kabinet heeft ons uitgenodigd mee te praten over het Integraal Zorgakkoord. Wij leveren met veel plezier een bijdrage omdat wij ervan overtuigd zijn dat fysiotherapie een antwoord heeft op de door het kabinet geformuleerde maatschappelijke opgave. Wij voelen ons erg thuis bij de invulling van het begrip passende zorg: het is waarde gedreven en (kosten)effectief, dichtbij de patiënt, voldoet aan de juiste zorg op de juiste plek en gaat uit van de hulpvraag van de patiënt. Dat zit in de haarvaten van de fysiotherapie.

De focus in de zorg ligt te vaak op de aandoening in plaats van op de mens. We moeten ons richten op de vraag wat iemand nodig heeft om een goed leven te leiden. Soms is dat een medische ingreep, vaak niet. Niet alles wat kan, is nodig. Dat vraagt een andere manier van denken bij zowel zorgverleners als patiënten.

De fysiotherapeut biedt bij uitstek zorg die gericht is op het functioneren van de mens. Inzet van fysiotherapie kan niet alleen bijdragen aan kwaliteit van leven en directe gezondheidswinst, de inzet van fysiotherapie op het

juiste moment bespaart ook geld. Fysiotherapie is doelmatige zorg, zoals onderzoekers van Andersson Elffers Felix (AEF),¹ Ecorys², Equalis³ en SiRM⁴ aantonen. Maak daar gebruik van!

Er wordt op dit moment hard gewerkt aan het project 'Naar een passende aanspraak eerstelijns fysio- en oefentherapie'. Wanneer we dat project gezamenlijk tot een succes weten te maken, wordt fysiotherapie beter toegankelijk en ligt de weg open voor het in de praktijk brengen van passende zorg: niet meer automatisch naar het ziekenhuis voor een knieoperatie omdat die wel vergoed wordt uit de basisverzekering en een behandeling bij de fysiotherapeut niet. Niet meer kiezen voor langdurig gebruik van medicatie zonder zelf actief aan de slag te gaan met (de oorzaak van) de klacht. Maar eerst naar de fysiotherapeut voor een betaalbare, minder belastende en vaak ook minder risicovolle behandeling. Dat is waar we naartoe moeten werken.

Om in de toekomst passende zorg tot de norm te maken, is een passende aanspraak voorwaardelijk. Maar goede afspraken in het Integraal Zorg Akkoord zijn minstens zo belangrijk. Daarom doen we de suggestie de volgende punten mee te nemen in een akkoord.

- **Geef het project 'Naar een passende aanspraak eerstelijns fysio- en oefentherapie' een plek in het Integraal Zorgakkoord.** Betere toegang tot de fysiotherapeut is voorwaardelijk om passende zorg de dagelijkse praktijk te maken. Want door fysiotherapie een andere plek in het stelsel te geven, zijn wij in staat om bij te dragen aan 1) de juiste en nabije zorg voor de patiënt, 2) het voorkomen van het mijden of uitstellen van zorg, 3) aan de betaalbaarheid van de zorg als geheel en 4) het stimuleren van gezond (beweeg)gedrag.
- **Maak concrete afspraken over het verplaatsen van zorg van het ziekenhuis naar de eerste lijn.** Zorg dat wat in de eerste lijn kan, in de eerste lijn gebeurt. Alleen dan komen we van nazorg naar voorzorg. Streef hierbij naar het oplossen van bestaande hindernissen en perverse prikkels in de bekostiging die het bieden van passende zorg in de weg staan. Zorg dat de bekostiging het bieden van passende zorg stimuleert. Maak fysiotherapie een logisch onderdeel van de waaier van zorgopties.
- **De fysiotherapeut kan de druk op huisartsen helpen verlichten.** Huisartsen hebben het druk, te druk. Er is een oplopend huisartsentekort. In sommige regio's nemen huisartsen geen nieuwe patiënten meer aan. Een derde van de mensen die bij de huisarts komt, heeft klachten aan het bewegingsapparaat. Die mensen kunnen ook rechtstreeks naar de fysiotherapeut voor een zorgvuldige triage. De fysiotherapeut is opgeleid voor het analyseren van klachten van het houdings- en bewegingsapparaat.

Om deze ambities te realiseren en fysiotherapie optimaal bij te laten dragen aan passende zorg, is er aantal sector overstijgende randvoorwaarden die moeten worden ingevuld.

- **Geef regionale samenwerking een impuls.** Om de patiënt altijd de best passende zorg te bieden, moeten fysiotherapeuten en andere zorgverleners elkaar blindelings kunnen vinden. Er zijn inmiddels bijna 70 samenwerkingsverbanden van fysiotherapeuten, maar sector overstijgende samenwerking komt nog beperkt tot stand. Nu wordt alles door de beroepsgroep zelf gedaan en gefinancierd, terwijl de daarvoor bestemde gelden veelal bij de huisartsenzorggroepen terecht komen, constateert ook de NZa.⁵ Om dat te veranderen, is noodzakelijk dat financiële ondersteuning ook bij fysiotherapeuten terecht komt.
- **Investeer in de Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO).** Als patiënten met een Persoonlijke Gezondheidsomgeving kunnen koppelen met een fysiotherapeut, krijgen zij meer regie over hun aandoening. Patiënten kunnen beter begeleid worden op afstand. Ze kunnen hun verwijsbrief en medicatie delen, waardoor er een beter gesprek gevoerd kan worden. Patiënten kunnen in de toekomst ook hun dagelijks aantal stappen en hartslag delen met de fysiotherapeut. Met goede afspraken in een Integraal Zorgakkoord kunnen de noodzakelijke aanpassingen worden gerealiseerd.
- **Investeer in digitalisering van de zorg.** Waardegedreven zorg kan niet zonder goede uitkomst informatie. Alleen dan kunnen patiënt en zorgverlener samen beslissen wat de patiënt wil bereiken. Fysiotherapeuten verzamelen al volop data in hun landelijke database. Hiermee krijgen we steeds meer inzicht in de waarde die een behandeling bij de fysiotherapeut oplevert. Maar er is nog veel te doen. Fysiotherapeuten ontvangen verwijsbrieven nog regelmatig op papier, of in een mail.

¹ Zorgverplaatsing naar de paramedische sector: lokale kansen verzilveren op nationaal niveau, AEF, 1 april 2019

² 'Substitutie van zorg, Fysio- en Oefentherapie op de juiste plek', Ecorys, 20 januari 2021

³ Het substitutiepotentieel van uitgebreidere inzet fysio- en oefentherapie, Equalis, 25 maart 2021

⁴ 'Substantieel potentieel, Schatting van de potentiële opbrengst van substitutie van zorg en inventarisatie van de benodigde voorwaarden', SiRM, 25 juni 2021

⁵ 'Monitor contractering huisartsenzorg en multidisciplinaire zorg 2022', 31 maart 2022, NZa

Verwijsinformatie zou direct in het systeem van de fysiotherapeut moeten komen, zodat er niet bij elke patiënt informatie overgetypt hoeft te worden, met forse kosten en risico op fouten tot gevolg.

- **Zorg voor carrièreperspectief.** Er zijn grote personeelstekorten in de zorg. Ook binnen de fysiotherapie zijn er steeds meer signalen dat vacatures niet kunnen worden ingevuld. Met name de uitstroom is hoog, fysiotherapeuten verlaten hun vak vaak weer na enige jaren. Dit hangt samen met een gebrek aan carrièreperspectief. We moeten investeren in een aantrekkelijk vak, waarin fysiotherapeuten zich kunnen door ontwikkelen.
- **Stimuleer en investeer in zorg op afstand.** Fysiotherapeuten investeren al jaren in onderzoek naar vormen van *blended care* en de inzet van eHealth. Zorg dat de randvoorwaarden om eHealth te bieden op orde zijn, zodat patiënten ook op afstand goed begeleid kunnen worden.
- **Ontwikkel integrale richtlijnen en kwaliteitsstandaarden.** Met het ontwikkelen van integrale richtlijnen en kwaliteitsstandaarden garanderen we dat alle zorgopties integraal worden belicht. Dit draagt bij aan samen beslissen en maakt brengt het bieden van Passende Zorg een stap dichterbij.

Als laatste is er nog een aantal belangrijke sectorspecifieke onderwerpen die we vast willen leggen, om fysiotherapie optimaal te laten bijdragen aan het bieden van passende zorg.

- **Voorzie in kwaliteitsegelden.** Fysiotherapeuten leveren kwaliteit en zijn daarover transparant. Daar willen we continue aan blijven werken. Om dat mogelijk te maken zijn er middelen nodig voor de ontwikkeling van richtlijnen en kwaliteitstandaarden. Maar ook voor de actieve ondersteuning van fysiotherapeuten bij hun professionele ontwikkeling (ondersteunen van kennis, vaardigheden, samenwerking en praktijkvoering, door onder meer scholing, publicaties, visitatie en coaching). Het nieuwe Kwaliteitshuis Fysiotherapie is de plek waar we daaraan werken maar daar zijn wel middelen voor nodig. Voorzie daarin.
- **Maak de directe verwijzing door de fysiotherapeut naar de tweede lijn mogelijk.** Zowel voor polibezoek (na triage) als voor aanvraag van beeldvormende diagnostiek. Dit draagt bij aan het in de praktijk brengen van passende zorg. Een eerste pilot op papier wordt deze maand gestart. Maar daarmee zijn we er niet. Ook na 2022 zal hiervoor inzet nodig zijn, mede in het licht van anderhalvelijnszorg.

Amersfoort, mei 2022